

העם

כפצה ביום סתיו

כאשר הציבור מפוץ

דרגע קט את מבטו

מעשי הממשלה

עוד לקרות אמן

גשמים קלים ירדו ברחבי הארץ. הנערות פתחו את הארונות ושלפו בשימחה את מלתחת-החורף. בבתי-הקפה ישבו הבריות, לגמו קפה והסתכלו בנשים ועולות-המגרי פיים. בשבת יצאו רכבים לשפתי-הים, התפשטו בשמש, רחצו בגלים הקיריים. האינטרמצו של הבחירות המקומיות, ור הוויכוחים על מישאל דעת-הקהל, הוסיפו תבלין פוליטי לבידור. הדבר הרציני היחיד, שעמד על הפרק, היה קצף האיני-פלציה, וגל-השביתות שבא בעיקבותיו. בסך-הכל היתה אווירת הסתיו, כמו בכל שנה, מרינה. הטבע התעורר מן המוות הקייצי, החיים נעשו טעימים יותר. פסיקים ונקודות. בחוד אידייליה עור-נתית זו התפוצצה הפצצה של משבר הי-סיחות בוושניגטון.

בעיני האורח נראה עניין השלום כר-גמור. היה נדמה לו שהשיחות בוושניגטון לא באו אלא להוסיף פסיקים ונקודות לר-הסכם שכבר הושג. הידיעות על חילוקי-הדעות שהופיעו בכותרות העיתונים, נראו כטכסיסים של הרגע האחרון, שבהם נוקי-טים הצדדים כדי להשיג הישגים אחרונים. לפתע נסתבר שאין זה כך, בשעה ש-האזרחים הסירו את עיניהם מן הנעשה, הצליחה ממשלת ישראל לגרום למשבר ממדרגה ראשונה (ראה להלן).

המסקנה: במדינה דמוקרטית, כאשר מונחים על כפות המאזניים עניינים של חיים ומות, אסור לאזרח להסיט את המבט ממעשי ממשלתו אף לרגע אחד — גם כשורחת שמש סתוית.

מדיניות

מרד האכסים

קלות-הדעת השתוללה

כירושלים כאשר בנין

אסף כיבודים ופרסים

ברחבי העולם

וכל צד האשים את יריבו בכך שהוא „חור בו“, שהוא העלה דרישות חדשות, שהוא מפוצץ את אשר כבר הושג. לא היתה כל חשיבות לשאלה מי מי שניהם צדק באופן טכני. האמת היסודית היא, שמעולם לא הושג הסכם אמיתי בין קאירי וירושלים על הנקודה העיקרית. במשך חודש המשא-ומתן בוושניגטון נעשו נסיונות רבים להסוות עובדה זו, תחת לשונית. שתי המישלחות רצו בהסכם הר-בה יותר מממשלותיהן. עזר ויצמן ובוטרוס בוטרוס-ראלי הם שוחרי-שלום מובהקים. וגם למשה דיין ולחסן עלי יש עניין אישי כסיכום מוצלח.

אך הנסיון להשאיר את הבעייה העיקרית בלתי-פתורה, כשהיא מוטוית עליידי מן של מלים, לא הצליח מפני שממשלת-ישראל קרעה את המסך.

הגל הגואה. הנקודה המרכזית היא מהותו של השלום — שלום מצרי נפרד וסופי או התחלה של שלום כולל.

בשביל מצריים זהו עניין גורלי. כאשר יצא אנוור אל-סאדאת לדרך, לפני שנה, לא העלה על דעתו שהוא עלול להסתכן בכיבוד מוחלט בעולם הערבי. הוא ידע כי הוא מרגיז את סוריה ואש-ף, נוסף על עיראק ולוב, והתייחס אליהם בליולול מופ-ן. אך הוא היה בטוח כי המדינות הערביות „המתונות“, הפרו-ערביות, יתייצבו מ-אחוריו אחרי שיחלימו מן ההלם הראשון. תיקווה זו לא התגשמה. הגל הנגדי בעולם הערבי גאה, והיה חזק הרבה יותר זכפי ששער נשיא מצריים. גם הכוחות זמתיים, ובראשם שליטי סעודיה וירדן, שטפו בגל הזה. הם השתדלו להאט אותו, אך לא יכלו לעצרו.

היתה רק דרך אחת לאל-סאדאת להקנות את העוקץ, המופנה אליו: להוכיח כי הוא אמן להבטחתו, וכי הוא פועל במלוא הי-זקיפות למען העלאת העם הפלסטיני על ירך המלך להשגת עצמאותו. כך התעוררה הבעייה שנכנסה לסלאנג

.. זה פוגע במישאלים שלהם ובפרוסה

שלהם! טוען חנוך סמית נגד תוקפיו -

ואסביר מדוע בכל זאת המידגם שלו

משקף את המציאות הפוליטית של היום

גם הסטטיסטיקאי, כי בדרך-כלל אין הי-דתיים נוטים להשתתף במישאלים ומשום כך התוצאות שלהם נמוכות יותר. אולם סמית אינו מוכן לקבל שכל ארבעת המנ-דטים שהפסידה המפד"ל, אבדו בגלל הת-נהגות דתית. בדרך-כלל, המסרבים להש-תתף במישאלים הם הדתיים הקיצוניים יותר, אנשי אגודת ישראל, ומיפלה זו שמרה על ארבעת המנדטים שיש לה ב-כנסת, ואף פא"י שמרה על המנדט שלה, גם לפי המשאל של סמית.

ריקוד על

ריצפה עקומה

ר"צ, מרגתה של שולמית אלוני, איבדה את המנדט היחיד שיש לה והל"ע הכפילה את קולה ממנדט אחד ל-

ה שאהה אם המידגם — או מישאל-דעת-הקהל שערך חנוך סמית בעזרת הטלוויזיה — הוא אמיתי או שיקרי, והי-כיום שאלת-המפתח בקרב כל אחת מהמפ-לגות בארץ. חנוך סמית עצמו מתייחס למישאל דעת-הקהל שלו בזהירות רבה, הוא אומנם טוען כי אילו נערכו הבחירות כיום, היו תוצאותיהן פחות או יותר אותן התוצאות אשר התבטאו במישאל שלו. אולם סמית מסתייג מיד: „אפשר ללמוד באמצעות תוונים סטטיסטיים על מצבים, כמו יחס בין ייבוא לייצוא, אך לא על בני-אדם. אינני גורס הפיכת אנשים לכמויות. היצור האנושי מורכב ומסובך. הרבה יותר מהתוונים הסטטיסטיים שלו.“

הסערה הגדולה בעיקבות המישאל של סמית מקורה בעיקר בעליית העצומה של המערך בו, 333 מנדטים שיש לו בכנסת הנוכחית ל-48 מנדטים על-פי המישאל.

על הנגיר, גם הליכוד לא הפסיד, אלא אף הגביר את כוחו במנדט אחד, מ-45 ל-46. אולם המערך הדביק את הליכוד וחלף על פניו, והפך המיפלה הראשונה בבחי-רות על-פי המישאל של סמית.

המפד"ל הפסידה ארבעה מנדטים אולם ראשיה טענו, ולכך מסכים במידה מסוימת

מישאלנית צמח, היא אסטרוולוגית!

שניים. יש הטוענים כי הנדט הנוסף של ל"ע הוא זה של ר"צ. פלאטורין איבד את המנדט שהיה לו (ולשרון זו מכה גדולה, כיוון שלאמיתו של דבר השיג בבחירות האחרונות די קולות לשני מנדטים אך קיבל רק מנדט אחד, מאחר שהיה מועמד בודד). ד"ש, שזכתה בניצחון אדיר בבחירות וקיבלה 15 מנ-דטים, מצאה עצמה במישאל של סמית כש היא מרוסקת לחלוטין. הפלג של ידיו, הדמוקרטים, קיבל שני מנדטים וגם זה של מאיר עמית ואמנון רובינשטיין, שני מנדטים. אסף יגורי, המרכיב השלישי כיום בד"ש עליה השלום, לא קיבל אף קול אחד. למרות שפתק-הבחירה שלו היה מצוי בקפסולות, רק ח איבדה את המנדט החמי-שי, שבו זכתה רק בכנסת האחרונה, כפי הנראה לטובת מיפלת העבודה ואילו הי-מיעוטים, הרשימה הערבית הקשורה ב-מיפלת העבודה, שמרו על כוחם: מנדט אחד, שלי" שמר על שניים.

כשם שהסקר עורר במערך התלהבות ש-כמותה לא ידעה מיפלה זו מאז הבחירות האחרונות, הוא עורר בתחילה דאגה רבה בליכוד, ואחר-כך רוגז גדול. אנשי הליכוד הנדהמים מצאו מייד תירוצים למפלתם, נוסח תירוציו של הרקון הגרוע הטוען שהריצפה עקומה.

עיקר טענות הליכוד הן נגד אחוו המשי-תתנים הנמוך בבחירות לרשויות המקו-מיות, ובמילא גם אחוו המשתתפים הנמוך במידגם הטלוויזיה של סמית, ששאל: „אילו נערכו היום בחירות לכנסת, לאיזה מיפלה היית מצביע?“

מסיבת העיתונאים

הוחרמה

ליכוד כה בעורה ממקור שלו לא ציפה, עורכי מישאל דעת-הקהל, כמו ראש המכון למחקר חברתי-שימושי, הפרופסור לואיס גוטמן; עורכת המיש-אלים של חברת מודיעין אזרחי הד"ר מינה צמח ועורך המישאלים גדי יציב, התנפלו בשצף-קצף על סמית ועל המידגם שלו, ועשו מהם עפר ואפר.

מיתקפת הבכורה היתה זו של מינה צמח, בעיתון חבט, ומיתקפה זו צוטטה בעיתונים היומיים. כעבור יומיים הופיע